

emcdda.europa.eu

HUUMEET EUROOPASSA – FAKTATIETOA JA LUKUJA

EMCDDA:n Vuosiraportti 2006 Euroopan huumeongelmasta
sekä Tilastotiedote 2006 (2006 Statistical bulletin)
Ei julkaistavaksi ennen: klo 11.00 CET – 23.11.2006

Nämä Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen EMCDDA:n julkaisemat fakta- ja numerotiedot on poimittu laajemmista julkaisuista

EMCDDA:n Vuosiraportti 2006 Euroopan huumeongelmasta
<http://annualreport.emcdda.europa.eu>

ja

Tilastotiedote 2006
<http://stats06.emcdda.europa.eu>

Huomioithan, että tämä teksti on tarkoitettu ainoastaan tiedonhankinnan nopeuttamiseksi. Tässä esitettyjen tietojen lisäksi on syytä tutustua *vuosiraportin ja tilastotiedotteen* vastaaviin osioihin, joissa on enemmän yksityiskohtaista ja asiayhteyksissä esitettyä tietoa sekä metodologisia huomautuksia ja täsmennyksiä.

Tässä esitettävät tilastotiedot koskevat vuotta 2004 (so. viimeisintä vuotta, jolta tietoja on saatavissa). Osa tiedoista on kerätty muiden virastojen ja elinten raporteista. *Vuosiraportissa ja tilastotiedotteessa* on kattava lähdeluettelo.

Lisää tietoa koko elinaikana, viime vuoden ja viime kuukauden aikana tapahtuneesta huumeiden käytöstä huumetyypeittäin ja maittain löytyy vuoden 2006 *tilastotiedotteen* taulukoista GPS-1, GPS-3 ja GPS-5.

Kannabis

- Kannabis on edelleenkin laajamittaisimmin tuotettu ja kaupattu laiton huume koko maailmassa ja samalla eniten takavarikoitu aine Euroopan unionin alueella.
- Alustavien tietojen perusteella hartsin tai kasvinosien muodossa olevan kannabiksen takavarikkojen lukumäärä kasvoi vuonna 2004 koko EU:n alueella samalla, kun molempien muotojen takavarikoitu kokonaismäärä pieneni samana vuonna useimmissa EU-maissa (joidenkin maiden raportit puuttuvat edelleen).
- Sekä kannabishartsin että kasvinosien keskimääräinen vähittäismyyntihinta laski vuosina 1999–2004 useimmissa EU-maissa.
- Vuonna 2004 vähittäiskaupassa saatavilla olevan kannabishartsin keskimääräisen THC-pitoisuuden ilmoitettiin vaihtelevan välillä 1–17 %. Kasvinosien muodossa myytävän kannabiksen voimakkuuden vaihteluväli oli 0,6–18 % (suurimmat vahvuudet tavattiin useimmiten kasvinosien muodossa kaupattavasta kannabiksesta, jota tuotetaan keinoviljelyssä EU:n alueella).
- EU-maita, Bulgariaa, Romaniaia ja Norjaa koskevien arvioiden mukaan (15–64-vuotiaista) aikuisista:
 - 65 miljoonaa aikuista on käyttänyt kannabista ainakin kerran (koko elinaikana tapahtunut käyttö) – 20 % aikuisista.
 - 22,5 miljoonaa aikuista on käyttänyt kannabista viimeksi kuluneen vuoden aikana (viime aikoina tapahtunut käyttö) – 7 % aikuisista.
 - 12 miljoonaa aikuista on käyttänyt kannabista viimeksi kuluneen kuukauden aikana (nykyinen käyttö) – 4 % aikuisista.
 - 3 miljoonaa aikuista käyttää kannabista päivittäin tai lähes päivittäin (intensiivinen käyttö) – noin 1 % aikuisista.
- Tutkitusta maasta riippuen 2–31 % Euroopan aikuisista ilmoittaa käyttäneensä tai käyttävänsä kannabista joskus. Käytön esiintyvyys on useimmissa maissa 10–20 %.
- Tutkitusta maasta riippuen 1–11 % aikuisista ilmoittaa käyttäneensä kannabista viimeksi kuluneen vuoden aikana. Käytön esiintyvyys on useimmissa maissa 3–8 %.
- Tutkitusta maasta riippuen 0,5–8 % ilmoittaa käyttäneensä kannabista viimeksi kuluneen kuukauden aikana.
- Euroopassa huumeongelmien takia hoitoon hakeutuvista noin 15 % ja ensimmäistä kertaa hoitoon hakeutuvista 27 % ilmoittaa kannabiksen pääasialliseksi ongelmahuumeekseen. Kannabis on toiseksi yleisin hoitoon hakeutumisen syy heroiinin jälkeen.

Kokaiini

- Kokaiini on kannabiksen jälkeen maailmanlaajuisesti eniten kaupattava huume. UNODC:n raporttien mukaan Kolumbia ja sen jälkeen Peru ja Bolivia ovat tärkeimmät laittoman kokaiinin lähteet maailmassa. Vuonna 2004 kokaiinin maailmantuotannon arvioitiin olevan 687 tonnia.
- Suurin osa Euroopassa takavarikoitavasta kokaiinista on peräisin joko suoraan Etelä-Amerikasta (pääasiassa Kolumbiasta) tai se tulee Keski-Amerikan ja Karibian alueen kautta. Myös jotkut Afrikan alueet ovat muodostumassa tärkeiksi Eurooppaan tulevan kokaiinin kauttakulkualueiksi.
- EU:n alueella takavarikoitiin vuonna 2004 arviolta 74 tonnia kokaiinia. Suurin osa takavarikoista suoritettiin Länsi-Euroopan maissa. Viimeisten viiden vuoden aikana noin puolet EU:n alueen takavarikoista ja noin puolet kaikista löydöistä on tehty Espanjassa.
- Alustavien tietojen perusteella takavarikoidun kokaiinin määrä pieneni vuonna 2004. Kokaiinin keskimääräiset vähittäishinnat laskivat useimmissa EU-maissa vuosina 1999–2004.
- EU-maita, Bulgariaa, Romaniaia ja Norjaa koskevien arvioiden mukaan (15–64-vuotiaista) aikuisista:
 - 10 miljoonaa aikuista on käyttänyt kokaiinia ainakin kerran (koko elinaikana tapahtunut käyttö) – 3 % aikuisista.
 - 3,5 miljoonaa aikuista on käyttänyt kokaiinia viimeksi kuluneen vuoden aikana (viimeaikoina tapahtunut käyttö) – 1 % aikuisista.
 - 1,5 miljoonaa aikuista on käyttänyt kokaiinia viimeksi kuluneen kuukauden aikana (nykyinen käyttö) – 0,5 % aikuisista.
- Tutkitusta maasta riippuen 0,4–6 % ilmoittaa käyttäneensä kokaiinia viimeksi kuluneen kuukauden aikana.
- Tutkitusta maasta riippuen 0,1–3 % aikuisista ilmoittaa käyttäneensä kokaiinia viimeksi kuluneen vuoden aikana. Käytön esiintyvyys on useimmissa maissa 0,3–1,2 %.
- Tutkitusta maasta riippuen 0–1 % ilmoittaa käyttäneensä kokaiinia viimeksi kuluneen kuukauden aikana.
- Hoitoon hakeutumisen syynä kokaiini on kolmantena heroiinin ja kannabiksen jälkeen. Sen osuus on noin 8 % kaikista hoitoon hakeutumisista.
- EU:n alueella kokaiinin käytön takia hoitoon hakeutuvista uusista asiakkaista noin 80 % ilmoittaa käyttävänsä kokaiinijauhetta ja 20 % crack-kokaiinia.

Amfetamiinit: amfetamiini ja metamfetamiini

- Länsi- ja Keski-Eurooppa ovat edelleen tärkeä amfetamiinin tuotanto- ja kauppa-alue, mutta sama ei päde metamfetamiiniin, jonka käyttö ja tuotanto rajoittuvat pääosin muutamaan maahan.
- Euroopassa metamfetamiinin tuotanto rajoittuu lähinnä Tšekin tasavaltaan, missä sitä on tuotettu laittomasti 1980-luvun puolivälistä alkaen ja missä se tunnetaan paikallisella nimellä pervitiini. Vuonna 2004 valmistuksesta kantautui tietoja myös Slovakiasta ja Bulgariasta.
- Amfetamiinia takavarikoitiin vuonna 2004 maailmanlaajuisesti noin 6 tonnia, mistä suurin osa eli 97 % Euroopassa, enimmäkseen Länsi- ja Keski-Euroopassa sekä Kaakkois-Euroopassa. Metamfetamiinia takavarikoitiin vuonna 2004 maailmanlaajuisesti noin 11 tonnia, mistä 59 % Itä- ja Kaakkois-Aasiassa ja 37 % Pohjois-Amerikassa.
- Koko EU:n alueella amfetamiinitakavarikkojen lukumäärä ja niissä takavarikoitujen huumeiden määrät ovat kasvaneet vuodesta 1999 alkaen.
- EU-maita, Bulgariaa, Romaniaa ja Norjaa koskevien arvioiden mukaan (15–64-vuotiaista) aikuisista:
 - 10 miljoonaa aikuista on käyttänyt amfetamiinia ainakin kerran (koko elinaikana tapahtunut käyttö) – 3 % aikuisista.
 - 2 miljoonaa aikuista on käyttänyt amfetamiinia viimeksi kuluneen vuoden aikana (viime aikoina tapahtunut käyttö) – 0,6 % aikuisista.
 - 900 000 aikuista on käyttänyt amfetamiinia viimeksi kuluneen kuukauden aikana (nykyinen käyttö) – 0,3 % aikuisista.
- Tutkitusta maasta riippuen 0,1–6 % ilmoittaa käyttäneensä amfetamiinia joskus.
- Tutkitusta maasta riippuen 0–1,4 % aikuisista ilmoittaa käyttäneensä amfetamiinia viimeksi kuluneen vuoden aikana. Käytön esiintyvyyden on useimmissa maissa 0,2–1,1 %.
- Tutkitusta maasta riippuen 0–0,5 % ilmoittaa käyttäneensä amfetamiinia viimeksi kuluneen kuukauden aikana.

Ekstaasi

- Eurooppa on edelleen ekstaasin tuotannon tärkein keskus, vaikka tämän aineen valmistaminen on viime vuosina levinnyt myös muualle, erityisesti Pohjois-Amerikkaan sekä Itä- ja Kaakkois-Aasiaan.
- Ekstaasikauppa on keskittynyt erityisesti Keski-Eurooppaan, mutta tuotannon tavoin myös sen käyttö on viime vuosina levinnyt eri puolille maailmaa. Ekstaasia takavarikoitiin vuonna 2004 maailmanlaajuisesti noin 8,5 tonnia, mistä 50 % Länsi- ja Keski-Euroopassa, 23 % Pohjois-Amerikassa sekä 16 % Oseaniassa. EU:n alueella takavarikoitiin vuonna 2004 arviolta 28,3 miljoonaa ekstaasitablettia. Ekstaasitakavarikkojen lukumäärä ja niissä takavarikoitujen aineiden määrät vaikuttavat olevan kasvussa.

EI JULKAISTAVAKSI ENNEN 23.11.2006 KLO 11.00 CET/BRYSSSELIN AIKAA

- Vuosina 1999–2004 ekstaasin vähittäismyyntihinnat laskivat lähes kaikissa raportin piirissä olevissa maissa.
- Suurin osa Euroopassa yleisimmin myydyistä ekstaasitableteista sisälsi MDMA:ta tai jotakin muuta ekstaasin kaltaista ainetta (MDEA, MDA) ainoana mukana olevana psykoaktiivisena aineena.
- EU-maita, Bulgariaa, Romaniaia ja Norjaa koskevien arvioiden mukaan (15–64-vuotiaista) aikuisista:
 - 8,5 miljoonaa aikuista on käyttänyt ekstaasia ainakin kerran (koko elinaikana tapahtunut käyttö) – 2,6 % aikuisista.
 - 3 miljoonaa aikuista on käyttänyt ekstaasia viimeksi kuluneen vuoden aikana (viime aikoina tapahtunut käyttö) – 1 % aikuisista.
 - 1 miljoona aikuista on käyttänyt ekstaasia viimeksi kuluneen kuukauden aikana (nykyinen käyttö) – 0,3 % aikuisista.
- Tutkitusta maasta riippuen 0,2–7 % ilmoittaa käyttäneensä ekstaasia joskus.
- Tutkitusta maasta riippuen 0–3,5 % aikuisista ilmoittaa käyttäneensä ekstaasia viimeksi kuluneen vuoden aikana. Käytön esiintyvyys on useimmissa maissa 0,3–1,5 %.
- Tutkitusta maasta riippuen 0–1 % ilmoittaa käyttäneensä ekstaasia viimeksi kuluneen kuukauden aikana.
- Nuoremmassa ikäryhmässä (15–24 -vuotiaat) viimeksi kuluneen vuoden aikana tapahtunutta käyttöä koskeva arvio vaihtelee välillä 0,3–12 %.
- Ekstaasi ilmoitetaan Euroopassa vain harvoin hoitoon hakeutumisen syyksi.

Hallusinogeenit

- LSD:n käytön yleisyys koko elinaikana vaihtelee aikuisilla (15–64-vuotiaat) 0,2–6 % välillä. Useimmissa maissa nämä luvut ovat 0,4–2 %.
- Koululaisten (15–16-vuotiaat) parissa tehdyt tutkimukset osoittavat, että arvio huumesienten käytön yleisyydestä EU:ssa on merkittävästi kannabisarvioita pienempi, mutta on kuitenkin samaa luokkaa ekstaasin käyttöä koskevien arvioiden kanssa. Koko elinaikana tapahtunutta käyttöä koskeva arvio on 1–8 % sekä ekstaasin että huumesienten osalta, vaikka käytön yleisyys onkin tyypillisemmin 1–3 %. Huumesienten käyttö on useimmiten kokeilua ja säännöllinen ja jatkuva käyttö on suhteellisen harvinaista.
- Koululaisilla (15–16 -vuotiaat) huumesiemenen koko elinaikana tapahtunutta käyttöä koskeva arviot ovat ekstaasia suuremmat Belgiassa, Saksassa ja Ranskassa.

Heroiini ja huumeiden ongelmakäyttö

- Euroopassa käytetystä heroiinista suurin osa valmistetaan Afganistanissa, joka on edelleen maailman suurin laittoman oopiumin tuottaja. Vuonna 2005 Afganistanin osuus laittoman oopiumin maailmanlaajuisesta tuotannosta oli 89 %. UNODC:n raportin mukaan vuonna 2004 takavarikoitiin maailmanlaajuisesti 59,2 tonnia heroiinia – 50 % Aasiassa ja 40 % Euroopassa.
- Sekä heroiinitakavarikkojen lukumäärä että takavarikoidun heroiinin määrät kasvoivat vuonna 2004. Euroopan osuus heroiinin takavarikoinnissa on kasvamassa voimakkaasti johtuen takavarikkojen määrän kasvusta Kaakkois-Euroopassa ja erityisesti Turkissa.
- Vuosina 1999–2004 heroiinin vähittäismyyntihinta laski useimmissa EU-maissa.
- Opioidit (lähinnä heroiini) ovat edelleen keskeisiä aineita hoitoon hakeutumisen taustalla. Kaikkien vuonna 2004 ilmoitettujen hoitoon hakeutumisten joukossa opioidit edustivat 60 prosenttia tapauksista. (Lisätietoja ks. taulukot TDI-2, TDI-19 ja TDI-26 vuoden *2006 tilastotiedotteessa*).
- Uusien hoitoon hakeutumisten prosenttiosuus laski heroiinin kohdalla yli 60 prosentista noin 40 prosenttiin vuosina 1999–2004 samalla, kun kokaiinin ja kannabiksen käytön seurauksena tapahtuva hoitoon hakeutuminen laajeni.
- Heroiinin käytön vuoksi hoitoon hakeutuvista lähes puolet on yli 30-vuotiaita. He ovat yleensä käyttäneet opioideja säännöllisesti 3–7 vuotta ennen hoitoon hakeutumista. Alle 7 % ensimmäistä kertaa opioidien käytön vuoksi hakeutuvista on alle 20-vuotiaita.
- Uusimpien käytössä olevien tietojen perusteella (2003) on arvioitavissa, että Euroopassa on yli puoli miljoonaa korvaushoitoa saavaa opioidien käyttäjää.
- Metadoni on Euroopassa useimmin opioidiriippuvuuteen (lähinnä heroiiniriippuvuuteen) määrättävä lääke, jonka osuus on 80 % korvaushoitotapauksista. Nykyisin noin 20 % korvaushoitopotilaista saa buprenorfiinia, josta on 1990-luvulta lukien tullut yhä yleisemmin käytetty lääkevaihtoehto.
- Arvioiden perusteella EU-maissa on tällä hetkellä noin 1,7 miljoonaa huumeiden (lähinnä heroiinin) ongelmakäyttäjää. Eri maiden kansallisen tason arvioiden perusteella opioidien ongelmakäyttöä esiintyi vuosina 2000–2004 1–8 tapausta tuhatta asukasta kohden ikäryhmässä 15–64-vuotiaat. (Lisätietoja ks. taulukot PDU-2 ja PDU-3 vuoden *2006 tilastotiedotteessa*).
- Uusimpien tietojen perusteella vuosittain lähes 7 000 äkillisestä huumeisiin liittyvästä kuolemantapauksesta noin 70 prosenttiin liittyy nimenomaan opioidien käyttöä. (Lisätietoja ks. taulukot DRD-1 ja DRD-2 vuoden *2006 tilastotiedote*).